

RAADSINFORMATIEBRIEF

14R.00500

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 4 november 2014

Portefeuillehouder(s) : wethouder Stolk

Portefeuille(s) : Beheer Openbare Ruimte

Contactpersoon : M. Bekkers

Tel.nr. : 8309

E-mailadres : Bekkers.m@woerden.nl

Gemeente Woerden

14R.00500

Onderwerp:

Onderzoeksopdracht Evaluatie IBOR

Kennisnemen van:

De onderzoeksopdracht Evaluatie IBOR die het college heeft vastgesteld.

Inleiding:

De landelijke IBOR-systematiek is ontwikkeld om eenduidige beeldcriteria te ontwikkelen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Deze eenduidigheid helpt in de besluitvorming door het bestuur (welk onderhoudsbeeld kan ik buiten realiseren voor de middelen die we beschikbaar hebben), communicatie met bewoners (welk beeld kunnen bewoners verwachten) en dient als referentiekader in onderhoudscontracten met aannemers. Tevens biedt de systematiek de mogelijkheid tot differentiatie binnen producten en per gemeente te bepalen gebiedstypen.

In 2008/2009 is in de gemeente Woerden besloten om het onderhoud van de openbare ruimte te gaan beheren volgens deze IBOR-systematiek (Integraal Beheer Openbare Ruimte). Eveneens is er vanaf 2011 bezuinigd op de middelen voor het beheer van de openbare ruimte. Vanuit de systematiek en verrichte berekeningen is toentertijd, door de Raad, gekozen voor een beheerniveau B/ C voor wegen, groen, meubilair en straatreiniging. De overige zichtbare producten openbare ruimte (behalve riolering) worden beheerd op beheerniveau B. Dit besluit is genomen op basis van de toenmalig (gekorte) beschikbaar gestelde middelen en de (vooral landelijk) beschikbare kengetallen.

Kernboodschap:

AANLEIDING

Omdat er in het afgelopen jaar sprake is geweest van het noodzakelijk bijstellen van budget, met in de Bestuursrapportage 2014 de noodzakelijke aanvulling van de middelen voor het onderhoud bomen, heeft het College van B&W in de zomer 2014 besloten IBOR te evalueren.

Tijdens de raadsvergadering van donderdag 25 september jl. is, in het kader van de Bestuursrapportage 2014, gesproken over het beheer van de openbare ruimte (IBOR). In deze vergadering is vervolgens gesproken over de vraag welke (aanvullende) eisen en wensen de Raad heeft als het om deze evaluatie gaat. In de Commissie Algemeen van 8 oktober jl. is afgesproken om de evaluatie IBOR, onder verantwoordelijkheid van het College van B&W, te laten uitvoeren. De aanvullende vragen, welke door D66 zijn aangereikt en besproken in de Commissie Algemeen van 8 oktober jl., worden meegenomen in de evaluatie.

De uitkomsten van de evaluatie moeten in de Commissie Ruimte / Raad van januari worden gepresenteerd/besproken.

DOEL VAN DE EVALUATIE

De te verrichten evaluatie moet inzicht geven in de wijze waarop IBOR, zoals toegepast in de gemeente Woerden, bijdraagt / zorgdraagt voor een optimale bedrijfsvoering met als doel de gewenste onderhoudskwaliteit te halen en dat eventuele risico's gecommuniceerd en gemanaged worden. Tevens heeft de evaluatie tot doel om de haalbaarheid van de gewenste onderhoudskwaliteit met de beschikbare middelen aan te tonen.

ONDERZOEKSVRAGEN

Zoals hierboven aangegeven wordt er nu 5 jaar met de IBOR-systematiek gewerkt. De evaluatievragen die hierbij in de RIB zijn gesteld zijn gericht op het inzichtelijk krijgen van:

1. Hoe functioneert de IBOR-systematiek binnen de gemeente?
2. Wat zijn de consequenties van de gekozen onderhoudskwaliteitsniveaus en de relatie hiervan met financiën?
3. Is de IBOR-systematiek in zijn algemeenheid, en de wijze waarop die in Woerden functioneert in het bijzonder, voldoende flexibel om met wijzigende omstandigheden en wensen van bewoners om te gaan?
4. Hoe is de afgelopen jaren risicomanagement vormgegeven binnen IBOR en hoe kan dat in de toekomst?
5. Hoe is de bestuurlijke aansturing op het IBOR-dossier geweest in de afgelopen jaren?

In bijlage 1 zijn de hierboven gestelde vragen nader toegelicht.

AANPAK ONDERZOEK

Het onderzoek vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het College van B&W.

Directeur V. Griessler is ambtelijk opdrachtgever.

Aan de externe partij die de evaluatie uitvoert wordt, door de betreffende vakteams, alle benodigde / aanwezige informatie ter beschikking gesteld.

Het proces van het onderzoek ziet er voornamelijk als volgt uit:

- inventarisatie van de beschikbare informatie;
- analyse van de beschikbare informatie;
- conclusies en aanbevelingen;
- rapportage / presentatie aan College en Raad.

EXPERTISE EXTERNE PARTIJ

Van de externe partij wordt verwacht dat zij aanwijsbare kennis en ervaring heeft op het gebied van IBOR, de toepasbaarheid en werking van IBOR, het doorrekenen van benodigde middelen voor de gekozen onderhoudsniveaus (korte en (middel)lange termijn), het aangeven van de mogelijkheden om te optimaliseren eventueel binnen het IBOR-systeem en verbeterpunten dan wel knelpunten kan aangeven.

RESULTAAT

Het te behalen resultaat bestaat uit een rapport waarin is aangegeven:

- hoe (en of) IBOR binnen de gemeente Woerden werkt en welke flexibiliteit er in het systeem mogelijk is;
- of de budgetten voor IBOR toereikend zijn om de vastgestelde kwaliteitsniveaus te halen;
- welke risico's er effectief in de afgelopen jaren zijn geweest in de openbare ruimte en hoe deze zijn gemanaged;
- hoe het bestuur, Raad / College, in de afgelopen jaren op het IBOR-dossier hebben gestuurd.

Vervolg:

PLANNING

De periode om de evaluatie uit te voeren is relatief kort. Dit betekent dat er haast bij geboden is om een goede externe partij te vinden die het onderzoek kan verrichten. De planning voor de evaluatie ziet er als volgt uit:

- oktober/november 2014   Uitwerken onderzoeksopdracht
- november 2014   Voorbereiden evaluatie en vergaren informatie

- november '14
- december 2014
- januari 2015
- 2015 e.v.

Inventarisatie / analyse door externe partij
 Uitwerken evaluatierapport en presentatie evaluatie aan College
 Bespreken evaluatierapport in Commissie Ruimte / Raad
 Implementatie verbeterpunten / continu verbeterproces (P/D/C/A)

Bijlage 1 Verbijzondering vragen

Vraag IBOR	Toelichting op de vragen
Hoe functioneert de IBOR-systematiek binnen de gemeente?	<p>In dit deel wordt bekeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoe werkt het systeem IBOR binnen de gemeente Woerden • hoe verhoudt IBOR zich tot eventuele andere systemen die het onderhoud van de openbare ruimte • wat waren de uitgangspunten in 2009 en wat/hoe is daarvan toepasbaar geweest en hoe is de systematiek in de (dagelijkse) bedrijfsvoering gebruikt. • getoetst wordt wat de ervaringen zijn met en de consequenties van de gekozen uitgangspunten; waar zouden deze verbeterd kunnen worden en wat is daarvoor nodig? • wat zijn de ervaringen in andere gemeenten waar IBOR is ingevoerd. Indien mogelijk een gemeente waar tegelijk of kort erna een stevige bezuiniging heeft plaatsgevonden.
	<p>Aanvullend wordt getoetst hoe IBOR geïntegreerd is in het onderhoudsproces, de planvorming (beleid en beheer) en de aanpak en programmering van het onderhoud. Wat is er uit de monitoring van de kwaliteit van de openbare ruimte aan informatie beschikbaar en wat is ermee gedaan.</p>
Wat zijn de consequenties van de gekozen onderhoudskwaliteitsniveaus en de relatie hiervan met financiën?	<p>Belangrijk is te weten wat, dan wel hoe, de optimale inzet van beheermiddelen in relatie tot benodigd onderhoud per product (groen, wegen etc.), per functioneel gebied (centrum, woonwijken, etc.) en onderhoudsvorm (service onderhoud, regulier onderhoud, groot onderhoud en vervanging/reconstructie) is ingezet. Tevens de beschikbare middelen te plaatsen in relatie tot het aanwezige areaal (toen en nu) en de beschikbare menskracht. Wat is ervoor nodig om IBOR op een deskundige, effectieve en doelmatige wijze te implementeren en toe te passen?</p>
	<p>Hoe te komen tot de optimale inzet van beheermiddelen in relatie tot de financieringsystematiek van het onderhoud. Hierbij ook nader bekeken hoe de onderschrijvingen op de jaarrekening zich verhouden tot de financiering van het onderhoud.</p>
	<p>De verhouding tussen het vastgestelde kwaliteitsniveau C en de gevolgen daarvan de afhandeling van klachten/meldingen.</p>
Is de IBOR-systematiek in zijn algemeenheid, en de wijze waarop dat in Woerden functioneert in het bijzonder, voldoende flexibel om met wijzigende omstandigheden en wensen van bewoners om te gaan?	<p>Bij deze vraag wordt gezien hoe systematiek is opgebouwd. Is deze statisch dan wel dynamisch en welke flexibiliteit kent het systeem om verbijzondering van wensen / eisen dan wel onderhoud te kunnen realiseren. Welke flexibiliteit is er nodig in het systeem. Deze vraag is gelieerd aan vraag 1.</p>

Hoe is de afgelopen jaren risicomanagement vormgegeven binnen IBOR en hoe kan dat in de toekomst?	<i>Nagegaan wordt welke risico's in het beheer van de openbare ruimte zijn benoemd (periode 2010 – 2014), of deze genoegzaam bekend waren en of deze zich in de afgelopen periode hebben gemanifesteerd.</i>
Hoe is de bestuurlijke aansturing op het IBOR-dossier geweest in de afgelopen jaren?	<i>In de afgelopen jaren is door het College / de portefeuillehouder gewerkt vanuit het Raadsbesluit IBOR 2009. Wat is er in het totaal gedaan om deze landelijke systematiek Woerden-specifiek te maken? Daarnaast wordt gezien hoe er op het beheersen van de risico's is gestuurd. En welke rol heeft de Raad genomen/kunnen nemen in het verbijzonderen van IBOR op Woerdens niveau (kwaliteitsniveaus, gebiedsdifferentiatie, budget verstrekken).</i>

De secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

De burgemeester

V.J.H. Mulkenboer